

Balio Sruogos atvirlaiškis Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, 1927-06-24, iš Magdeburgo - į Būgius

Aš Magdeburge, mano žmonės ryt atvažiuoja.

Aš Magdeburge [1], mano žmonės [2] ryt atvažiuoja. Berlyne buvo gerai – tiek netikėjau. Magdeburge pavyko gerai įtaisyti visus – pigiai [3], – kokių nuostabių žmonių čia yra Magdeburge – gerų žmonių – netikėsi! Papasakosiu grįžęs. Manau, ir Dresdene bus gerai.

O šandie – tavo šventė [4]. Mano dūšioj šviesu – ir tau tebūnie gera. Bučiuoju tūkstanteriopai.

Tavo Bol
24 birž.

KOMENTARAI

- [1] Balys Sruoga 1927 m. vasarą keliavo „su teatralų ekskursija į Vokietiją (tuo metu Magdeburge vyko teatro meno paroda)“ (Algis Samulionis, *Balys Sruoga: Monografija*, Vilnius: Lietuvos TSR mokslų akademija, Lietuvių kalbos ir literatūros institutas, Vaga, 1986, p. 187). „Ekskursijoje į Magdeburgą, Berlyną, Drezdeną 1927 m. dalyvavo keli universiteto teatro seminaro dalyviai, o pati kelionė vyko šio seminaro vardu. Pats mėgęs keliauti, B. Sruoga manė, kad jaunimui svarbu pamatyti pasaulį, pažinti kitų šalių kultūrą, gamtą, žmones, jų šiokiadienį gyvenimą, pramogas ir rūpesčius“ (Idem, in: *Ibid.*, p. 187–188).
- [2] Vienas iš ekskursijos į Vokietiją dalyvių aprašė kelionės išpūdžius: „1927 metais buvome nuvažiavę į Magdeburgą, į teatro parodą. Apie parodą sužinojau aš, papasakojau Sruogai, ir vėliau buvo organizuota ekskursija. Joje dalyvavo apie dvidešimt žmonių – teatralų, dailininkų, mokinių iš vaidybos studijos. Važiavo [Jadvyga] Oškinaitė, [Nastė] Jurašiūnaitė, [Liucija] Tvirbutienė, [Ipolitas] Tvirbutas, [Adomas] Galdikas (?), [Petras] Kalpokas (?). Rodos, tenai (o gal Berlyne) žiūrėjom spektaklį po atviru dangum, gamtos fone. Jame dalyvavo daug artistų, vaidinimas vyko antikiniu principu, bet dvelkė vokišku natūralizmu. Atskiros scenos buvo vaidinamos toli viena nuo kitos – pagal vietovę. Blogai girdėjosi. Mums nepatiko. Magdeburge Sruoga nusitempė mane į kažkokią varjetė-retenybių muziejų, kur įėjus reikėjo pirkti litrą alaus, gerti sėdint ant karstų, o kažkoks storas, šlamštu apsikabinėjęs vokietis rodė visokias šlykštynes ir aiškino. Abudu greit išėjom“ („[Antano Sutkaus atsiminimai apie Balį Sruogą]“, in: Balys Didysis, sudarė ir parengė Reda Pabarčienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1997, p. 162).
- [3] 1927 m. ekskursiją į Magdeburgą, Harcą, Leipcigą, Drezdeną, Saksonijos Šveicariją Baliui Sruogai padėjo suorganizuoti jo vyresnysis brolis Juozapas Sruoga, kuris nuo 1925 m. dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne. Juozapas Sruoga buvo vienas artimiausių ir geriausių Balio Sruogos talkininkų, planuojant išvykas į užsienį. Balys Sruoga į jį ne kartą kreipėsi ieškodamas pagalbos ir patarimų dėl palankesnių sąlygų lietuvių ekskursantams sudarymo Vokietijoje. Balys Sruoga, grįžęs iš kelionės, atsidėkodamas už rūpestį ir svetingumą, į Lietuvos pasiuntinybę Berlyne pasiuntė „diplomatinių paketą“, žadėdamas, kad „ten bus biškį dešrų, palengvicos ir 3 bonkos krupniko“ (Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, iš Kauno – į Berlyną, 1927-07-03, in: *LLTI BR*, f. 53, b. 697, l. 1r).
- [4] Vandos vardadienis minimas birželio 23 d.